

Sexualpolitisk VAL guide 2022

Partierna står i startgroparna. Kampanjer ska sjösättas och debatter vinnas. Men hur kommer sexualpolitiken se ut efter valet? Ottar guidar till partiernas inställning till sju frågor om sexualitet & kön, familjebildning & feminism, kropp & makt.

TEXT **ANNA DAHLQVIST** BILD **KRISTIAN INGERS**

**PARTIERNAS
SVAR PÅ
7 SEXUAL-
POLITISKA
FRÅGOR**

	Fråga #1. Hedersbrott	Fråga #2. Omvändelseterapi
 VÄNSTERPARTIET	Detta våld måste bekämpas med kraft. Det krävs att samhället kan ge ett långvarigt stöd till dem som drabbas eller riskerar att drabbas. Vi vill även att psykiskt våld och kontrollerande och tvingande beteende ska kriminaliseras.	JA Det utgör en allvarlig kränkning av rätten till kroppslig autonomi, hälsa och fritt uttryck för ens sexuella läggning och könsidentitet.
 SOCIALDEMOKRATERNA	Ett nationellt kompetenscentrum ska inrättas, liksom regionala resurscentrum. Vi har infört flertalet straffskärpningar, heder blir ett särskilt brott, antalet poliser har ökat. Vi har satt av pengar för att öka kompetensen brett.	Det är oacceptabelt att hbtq-personer tvingas till omvändelseterapi. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har på (S) uppdrag gjort en kartläggning av frågan. Vi är beredda att vidta fler åtgärder mot omvändelseterapi.
 MILJÖPARTIET	Alla samhällsinstanser måste ha kompetens att identifiera hedersförtryck och agera tidigt. Resurscentrum bör inrättas i varje län. Vi vill satsa på forskning kring hur man förebygger hedersvåld.	Omvändelseterapi är ett oacceptabelt ingrepp i hbtq-personers frihet. Vi kommer nu att analysera MUCF-utredningens resultat (nämns i tidigare svar) och vilka åtgärder som rapporten borde leda till.
 LIBERALERNA	Ökad kompetens om hedersfrågor i skola, sjukvård, socialtjänst och andra nyckelfunktioner, förbättra information till nyanlända om svensk lag. Skärpa lagstiftningen mot tvångsäktenskap och kriminalisera oskuldskontroller. Av vikt att det finns ett barnrättsperspektiv och ett hbtq-perspektiv.	JA Det innebär ett ingrepp i individens rätt att äga sitt eget liv. Vi ser mycket allvarligt på så kallad omvändelseterapi, och verkar i riksdagen för ett förbud.
 CENTERPARTIET	Vi vill kriminalisera kontrollerande beteende för att skydda unga, och också kriminalisera oskuldskontroller. Grund- och gymnasieskolor ska upprätta handlingsplaner mot hedersförtryck och att skolpersonal utbildas.	JA Ingen ska tvingas till omvändelseterapi. Det kan redan i dag bestraffas som olaga hot. Det får inte heller förekomma inom hälso- och sjukvården i Sverige.
 MODERATERNA	Vi vill införa en särskild brottsrubricering för hedersbrott och att jämställdhet och hbtq-personers rättigheter ska ingå i obligatorisk samhällsorientering för nyanlända. Oskuldskontroller ska leda till stränga straff.	JA Ja. Att genom hot, tvång eller på andra otillbörliga sätt försöka tvinga någon att förändra sin sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck ska vara förbjudet.
 KRISTDEMOKRATERNA	Vi vill särreglera hedersbrott i brottsbalken och införa en specialenhet mot tvångsäktenskap hos polisen. Även mer resurser till utbildning kring hedersrelaterat våld bland personal inom stat, kommun och landsting.	NEJ Det är i dag redan brottsligt att utsätta en annan människa för omvändelseterapi genom olaga tvång eller hot för att ändra på en persons sexuella läggning. Kristdemokraterna står bakom det.
 SVERIGEDEMOKRATERNA	Personal inom samhällsbärande yrken måste få bättre kunskaper. Vi vill även utveckla undervisningen om mänskliga rättigheter och skolans arbete med att förankra grundläggande svenska värderingar hos alla elever.	NEJ Det är ingenting som SD aktivt driver. Däremot något vi tar kraftigt avstånd ifrån, ingen ska tvingas till omvändelseterapi. Det är brottsligt och kan bestraffas t ex som olaga tvång.

**PARTIERNAS
SVAR PÅ
7 SEXUAL-
POLITISKA
FRÅGOR**

 VÄNSTERPARTIET	Fråga #3. Förlossningskrisen Runtom i landet larmas om ohållbara förhållanden. Vilken är den enskilt viktigaste åtgärden för att lösa förlossningskrisen?	Fråga #4. Gratis mensskydd i skolan Frankrike och Nya Zeeland har tagit beslut om gratis mensskydd i skolan. Bör det införas på nationell nivå i Sverige?
 SOCIALDEMOKRATERNA	Arbetsmiljön i förlossningsvården behöver bli bättre och barnmorskorna få fler kollegor. Därför kommer vi att föreslå insatser för att fler barnmorskor ska vilja arbeta kvar, samt stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen.	NEJ Gratis mensskydd är inget som vi prioriterar på det socialpolitiska området på nationell nivå. Däremot får gärna kommuner välja att införa detta på skolorna i kommunen.
 MILJÖPARTIET	Att förbättra arbetsmiljön och arbetsvillkoren är nyckeln till att få fler att stanna i barnmorskeyrket, och att färre söker sig därifrån eller går ner i tid mot sin vilja.	JA Ja, alla barn och unga med mens, oavsett familjens ekonomi, ska känna sig fria och trygga med tillgång till fungerande mensskydd. Vi vill att det första flergångsmensskyddet ska delas ut kostnadsfritt av skolhälsovården.
 LIBERALERNA	Förlossningsvården måste få de resurser som krävs. Även att göra barnmorskeyrket mer attraktivt, med god löneutveckling, fortbildning och avlastande av administrativa uppgifter.	NEJ Detta är en fråga som avgörs lokalt. L har på flera håll i landet tagit ställning för detta.
 CENTERPARTIET	Vi vill att fler sjuksköterskor får betald vidareutbildning. Det ska finnas barnmorskeledda enheter, regionfinansierade hemförlossningar och »Min barnmorska« som följer kvinnan under hela processen.	NEJ Vi anser inte vi ska införa dem gratis på nationell nivå. Däremot vill vi sänka momsen på mensskydd.
 MODERATERNA	Det viktigaste är att förbättra arbetsvillkor och arbetsmiljö så att utbildade barnmorskor vill jobba kvar i yrket – och så att fler väljer att utbilda sig. Vi vill också öka antalet utbildningsplatser.	NEJ Det är inget vi driver på nationell nivå.
 KRISTDEMOKRATERNA	Den enskilt viktigaste åtgärden är att fler barnmorskor måste anställas och utbildas. Alla ska ha rätt till en fast barnmorska med ett team som följer kvinnan genom graviditet, förlossning och eftervård. Vi föreslår ett kompetenscentrum och nationella mål.	NEJ Nej, skattebetalarnas medel ska räcka till många saker. Vi vill istället satsa på utökad elevhälsa.
 SVERIGEDEMOKRATERNA	Primärt behöver vi få en attraktiv arbetsmiljö med en hållbar arbetssituation så att befintlig personal ej flyr yrket. Därefter kan antalet förlossningsplatser bli fler.	NEJ Redan i dag erbjuds det gratis mensskydd vid akuta behov av avsköterskorna runtom i landet. På nationell nivå driver vi i dag inte att införa gratis mensskydd.

	Fråga #5. Juridiskt kön I regeringens förslag om en moderniserad könstillhörighetslagstiftning föreslås att det ska bli lättare att ändra sitt juridiska kön. Var står ni i frågan?	Fråga #6. Fler vårdnadshavare än två I dag existerar en mångfald av familjekonstellationer i Sverige, men bara två kan vara ett barns vårdnadshavare. Bör det ändras?	Fråga #7. Feministisk utrikespolitik Vill ert parti ha och driva en feministisk utrikespolitik?
	JA Vänsterpartiet har länge drivit på i riksdagen om att det ska bli lättare att ändra juridiskt kön, att det ska vara ett helt administrativt förfarande.	JA Ja. V anser att familjelagstiftningen bör moderniseras så att fler än två personer kan vara vårdnadshavare för ett barn.	JA Ja. Vi vill se en rättvis, hållbar och jämlik värld. Då krävs en feministisk utrikes- och säkerhetspolitik.
	JA Socialdemokraterna är positiva till förslaget.	Antalet möjliga vårdnadshavare hänger samman med den pågående utredningen om en föräldraskapsrättslig lagstiftning som regeringen tillsatte i december 2020. Vi avvaktar dess förslag.	JA Ja. Under S-regering, 2014, blev Sverige först i världen med feministisk utrikespolitik. Sverige ska fortsätta med denna utrikespolitik för att kvinnors perspektiv och förutsättningar ska få större påverkan internationellt.
	JA Att få en ny könstillhörighetslag på plats ser MP som oerhört viktigt. Det är angeläget att lagen kommer på plats denna mandatperiod. Att få sin könsidentitet sedd och bekräftad har identifierats som en viktig skyddsfaktor mot psykisk ohälsa.	JA Ja. MP menar att svensk lag och familjepolitiken måste anpassas så att den passar alla familjer. Därför vill vi införa en könsneutral föräldrabalk med stärkta rättigheter för stjärnfamiljer.	JA Ja. Det är viktigt att fortsätta sätta fokus på kvinnors rättigheter, politiskt deltagande, ekonomisk egenmakt, inflytande i fredsarbete, frihet från våld, samt rätten till reproduktiv hälsa.
	JA Vi arbetar aktivt för detta. L anser att man ska dela upp lagstiftningen, i den juridiska könstillhörigheten och den medicinska och kirurgiska behandling som kan behövas. Vi vill utreda möjligheten att införa ett tredje juridiskt kön.	Det skulle kunna vara till fördel för barnet, men med många vårdnadshavare blir det större risk för samarbetsproblem och vårdnadstvister. Då är det bättre att stärka barnets rätt till umgänge med fler än sina vårdnadshavare, som vi vill få inskrivet i föräldrabalken.	JA Ja, en feministisk och värderingsbaserad utrikespolitik som lever upp till namnet. Till exempel vill vi se att aborträtten säkras inom hela EU, och att liberal feminism genomsyrar Sveriges samarbeten.
	JA Vi vill skilja på processen för byte av juridiskt kön och processen för medicinsk könskorrigering. Tyvärr har den nuvarande regeringen skjutit lagstiftningen på framtiden.	Det finns en risk att fler vårdnadshavare än två skapar svårigheter. Vi vill göra en översyn för att säkerställa barns rätt till umgänge med för dem andra viktiga vuxna.	JA Vi vill ha en värderingsstyrd utrikespolitik där vi har fokus på demokrati. I den ingår en feministisk utrikespolitik som utgår från ett liberalt perspektiv.
	JA Vi håller med om att det bör vara obyråkratiskt och tydligt hur man kan ändra juridiskt kön. Vi håller också med om att frågan ska skiljas från den som gäller kirurgiska ingrepp.	Vi har inga sådana förslag i nuläget, men är öppna för att utreda frågan.	NEJ Sverige ska verka för en jämställd värld - där alla människors rättigheter respekteras, oavsett kön, ålder, hudfärg, tro eller sexuell läggning. Dessa värderingar kräver inga enskilda strategier.
	Vi anser att en sådan här möjlighet för omyndiga måste hanteras med mycket stor försiktighet. Därför vill vi återkomma med slutlig ställning när vi ser vad regeringen föreslår i en proposition.	NEJ Nej. KD menar att om man öppnar upp för fler vårdnadshavare än två riskerar det att öka antalet konflikter och medföra att barnet inte får sina behov tillgodosedda på bästa sätt.	Vi vill ha en utrikespolitik som syftar till jämställdhet. Insatser för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) har stor betydelse för att uppnå de globala målen.
	NEJ Sverigedemokraterna anser att de krav som finns för att få byta juridiskt kön är rimliga och ska stå kvar.	NEJ Vi anser inte att fler än två personer ska kunna vara ett barns vårdnadshavare. Vårdnadstvisterna är redan i dag invecklade och att blanda in fler personer riskerar att drabba barnet negativt.	NEJ Regeringens feministiska utrikespolitik har inte visat på större effekter för jämställdheten än tidigare utrikespolitik. Sverigedemokraterna vill givetvis främja kvinnors och flickors rättigheter globalt, men svaret på det är inte tomma ord.